

www.ijpog.org

ISSN 2304-9286 (Print)
ISSN 2311-5769 (Online)

Міжнародний журнал педіатрії, акушерства та гінекології

Липень/Серпень 2016
Том 10 №1

July/August 2016
Volume 10
Number 1

В НОМЕРІ:

ПЕДІАТРІЯ:

Актуальні проблеми педіатрії. Матеріали XIII з'їзду педіатрів України
(11-13 жовтня 2016 р., м. Київ)

Римські критерії IV (2016): Що нового?

International Journal of Pediatrics, Obstetrics and Gynecology

МІЖНАРОДНИЙ ЖУРНАЛ ПЕДІАТРІЇ, АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

Головний редактор

В.Г. Майданик (Київ, Україна)

Заступники головного редактора

О.З. Гнатейко (Львів, Україна)
Б.С. Каганов (Москва, Російська Федерація)
В.О. Бенюк (Київ, Україна)
В.М. Запорожан (Одеса, Україна)

Відповідальний секретар

Н.М. Суходольська

Науковий редактор

І.О. Мітюряєва

Редакційна колегія

Абабков В.В. (Київ, Україна)	Зайцева О.В. (Москва, Російська Федерація)	Маркевич В.Е. (Суми, Україна)
Абатуров О.Є. (Дніпропетровськ, Україна)	Захарова І.М. (Москва, Російська Федерація)	Медвідь В.І. (Київ, Україна)
Авраменко Т.В. (Київ, Україна)	Зейгарник М.В. (Москва, Російська Федерація)	Моренко М.О. (Астана, Казахстан)
Антипкін Ю.Г. (Київ, Україна)	Зрячкін М.І. (Саратов, Російська Федерація)	Нечитайло Ю.М. (Чернівці, Україна)
Ар'єв М.Л. (Одеса, Україна)	Камілов А.І. (Ташкент, Узбекистан)	Омельченко Л.І. (Київ, Україна)
Багдасарова І.В. (Київ, Україна)	Квашніна Л.В. (Київ, Україна)	Павлишин Г.А. (Тернопіль, Україна)
Беляєва Л.М. (Мінськ, Білорусь)	Клименко Т.М. (Харків, Україна)	Пирогова В.І. (Львів, Україна)
Бойчук А.В. (Тернопіль, Україна)	Колоскова О.К. (Чернівці, Україна)	Потапов В.О. (Дніпропетровськ, Україна)
Вдовиченко Ю.П. (Київ, Україна)	Коренев М.М. (Харків, Україна)	Сенаторова Г.С. (Харків, Україна)
Венцівський Б.М. (Київ, Україна)	Коровіна Н.О. (Москва, Російська Федерація)	Сміян І.С. (Тернопіль, Україна)
Волков І.К. (Москва, Російська Федерація)	Короленко В.В. (Київ, Україна)	Сміян О.І. (Суми, Україна)
Вороненко Ю.В. (Київ, Україна)	Крамарев С.О. (Київ, Україна)	Содер О. (Стокгольм, Швеція)
Вохідов А.В. (Душанбе, Таджикистан)	Крючко Т.О. (Полтава, Україна)	Степанківська Г.К. (Київ, Україна)
Гелпе Н.А. (Москва, Російська Федерація)	Лінне Т. (Стокгольм, Швеція)	Тяжка О.В. (Київ, Україна)
Горелов А.В. (Москва, Російська Федерація)	Лукашук В.Д. (Київ, Україна)	Узақбаєв К.А. (Бішкек, Киргизстан)
Гречаніна О.Я. (Харків, Україна)	Мальцев С.В. (Казань, Російська Федерація)	Хайтович М.В. (Київ, Україна)
Дудник В.М. (Вінниця, Україна)	Маменко М.Є. (Луганськ, Україна)	Шамсієв Ш.С. (Ташкент, Узбекистан)
Жабченко І.А. (Київ, Україна)	Маркін Л.Б. (Львів, Україна)	Шуцько Є.Є. (Київ, Україна)
Жук С.І. (Київ, Україна)		Чуриліна А.В. (Київ, Україна)

Видавці: Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,

Євразійська асоціація педіатрів

Адреса редакції: вул. Л. Толстого, 10, 01601 Київ, Україна

E-mail: ijpog.editor@gmail.com; ijpog.editor@ukr.net

Тел.: +38 044 234 53 75; Факс: +38 044 235 53 45

НЕОБХІДНІСТЬ ЯКІСНОЇ ПЕДІАТРИЧНОЇ ОСВІТИ – НАГАЛЬНА ВИМОГА ЧАСУ

Волосовець О.П.¹, Бекетова Г.В.², Кривопустов С.П.³, Боярська Л.М.⁴, Крючко Т.О.⁵

¹ Міністерство охорони здоров'я України, м. Київ

² Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ

³ Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

⁴ Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя

⁵ ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Чернівці

Стан здоров'я дітей є інтегральним показником здоров'я нації, маркером її загального благополуччя, тонким індикатором усіх соціальних та екологічних процесів у країні. Саме від стану здоров'я підростаючого покоління залежить розвиток країни в майбутньому (Лук'янова О.М., 2001, 2005; Антипкін Ю.Г., 2005, 2009; Майданник В.Г., 2002). Задля поліпшення стану здоров'я дітей необхідні значні інвестиції від держави та суспільства, увага суспільства, адекватне кадрове забезпечення, раціональне використання ресурсів та приведення якості надання педіатричної допомоги у відповідності до міжнародних стандартів. Таких саме змін потребує і педіатрична освіта.

Реалізація у вищих медичних навчальних закладах Закону України «Про вищу освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2016 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» безумовно потребує затвердження вищими медичними навчальними закладами відповідних спеціалізацій у рамках загальної спеціальності «Медицини», зокрема й «Педіатрія».

Нині МОЗ України спільно з провідними фахівцями галузі на виконання наказу МОЗ України від 09.11.2015 № 733 «Про утворення координаційної та робочих груп для формування переліку спеціалізацій та пропозицій до стандартів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я» продовжує роботу над сучасними стандартами, за якими буде здійснюватися підготовка здобувачів вищої освіти за базовими спеціальностями галузі «Охорона здоров'я».

Особливу увагу необхідно приділити розробці сучасних стандартів до- та післядипломної підготовки за спеціалізацією «Педіатрія» у рамках спеціальності «Медицина» та збереженню існуючих обсягів державного замовлення (до 780 осіб щороку) на підготовку дитячих лікарів у вищих медичних навчальних закладах, що обумовлено негативними тенденціями у стані здоров'я дитячого населення країни, значною кількістю переміщених осіб із зони АТО, зокрема й дітей, та погіршенням кадрового забезпечення педіатричної охорони здоров'я (число лікарів-педіатрів, що за останні роки суттєво зменшилась, більше третини з них пенсійного віку), особливо у первинній ланці та сільській місцевості.

За даними Голови Європейської Ради педіатрії, професора Альфреда Тенора нині у Європі працює близько 82 000 педіатрів, 33 000(40%), з яких беруть участь у первинній медичній допомозі для близько 91 000000 дітей менше 15 років.

У 47% європейських країн основний догляд за дітьми та підлітками забезпечується педіатрами у співпраці з лікарями загальної практики (з або без спеціальної підготовки щодо педіатрії). У 35% країн спостереження за дитячим населенням проводять виключно дитячі лікарі. У 18% країн – медичну допомогу надають сімейні лікарі, а лікарі-педіатри надають медичну допомогу дитячому населенню на вторинному етапі (рис. 1).

Рис. 1. Моделі надання медичної допомоги дитячому населенню на рівні первинної ланки (А. Тенор, 2015)

В усіх розвинутих країнах світу лікарі-педіатри та фахівці сімейної медицини плідно співпрацюють як у первинній ланці, так і на інших рівнях медичної допомоги. Тому і в Україні на перехідному етапі педіатрична служба у первинній ланці мала б бути збережена з метою забезпечення якісної медичної допомоги дитячому населенню до тих пір, поки підготовка фахового сімейного лікаря з педіатрії не набуде достатнього рівня.

Підготовка дитячих лікарів в країні повинна бути реформована відповідно до сучасних викликів часу. За прикладом розвинутих країн (рис. 2) доцільно після проходження додипломної підготовки направляти майбутніх лікарів-педіатрів до трирічної інтернатури при великих університетських лікарнях та клініках, які включають амбулаторно-діагностичні відділення або центри.

Інші вторинні педіатричні спеціальності (дитяча гастроентерологія, дитяча алергологія, дитяча гематологія тощо) від нинішніх кількісних спеціалізацій перейдуть на етап дворічної Лікарської резидентури.

Вищою формою підвищення кваліфікації для дитячих лікарів залишатиметься дворічна клінічна ординатура за відповідною педіатричною спеціальністю (аналог системи післядипломної підготовки fellowship у США), яку дитячий лікар буде закінчувати після інтернатури та резидентури. Це має створювати мотивацію професійного зростання від лікаря-інтерна до завідувача відділення лікарні, до кваліфікаційних вимог якого буде внесено вимогу щодо закінчення клінічної ординатури.

Така еволюційна ступенева підготовка, безумовно, відповідає на сучасні виклики, наближає нас за термінами та змістом до стандартів євроінтеграції, поліпшить практичну підготовку дитячих лікарів, якість і системність педіатричної освіти та створить надійну базу для безперервного професійного розвитку лікарів-педіатрів, що у майбутньому має відбуватись та контролюватись, як і їх атестація, Асоціацією педіатрів України.

Рис. 2. Педіатрична освіта в країнах Європейського Союзу на прикладі Швеції

Усе вищезазначене позитивно вплине на якість та доступність медичної допомоги дитячому населенню країни. Без сумніву, майбутній дитячий лікар повинен мати високий рівень фахової компетенції; мати освітні знання з низки загальних та спеціальних клінічних дисциплін; уміти працювати зі здоров'ям здорових дітей; активно займатися профілактикою захворюваності; вести організаційну, управлінську та менеджерську діяльність; займатися підприємництвом і самостійно вести свої фінансові справи; проводити статистичний облік та звітність із застосуванням сучасних інформаційних технологій та гаджетів; постійно удосконалювати та самоудосконалювати усі види фахової діяльності; мати високий рівень моральності і активну громадську позицію.

При формуванні стандартів педіатричної освіти необхідно враховувати національні традиції та досягнення і досвід європейської системи вищої освіти та медичної допомоги, які б забезпечували фундаментальну наукову, загальнокультурну і практичну підготовку лікарів-педіатрів на базі кращих міжнародних практик.

Література

1. Лук'янова О.М. Медикосоціальні аспекти збереження здоров'я дітей, забезпечення їхнього гармонійного фізичного та інтелектуального розвитку // Журн. АМН України. - 2001. - Т. 7. - № 3. - С. 408-415.
2. Лук'янова О.М. Проблеми здоров'я здорової дитини та наукові аспекти профілактики його порушень // Мистецтво лікування. - 2005. - № 2. - С. 61-5.
3. Антипкін Ю.Г. VI Конгрес педіатрів України: професійний діалог а самом важном / Ю.Г. Антипкін, Р.А. Моисєенко, Н.В. Хайтович // Здоров'я України. - 2009. - № 21. - С. 242-5.
4. Антипкін Ю.Г. Стан здоров'я дітей в умовах дії різних екологічних чинників // Мистецтво лікування. - 2005. - № 2. - С. 172-3.
5. Майданник В.Г. Перспективи розвитку клінічної педіатрії в XXI столітті // Педіатрія, акушерство та гінекологія. - 2002. - № 1. - С. 81-2.